

Handlingsprogram Örebro 2026 - 2030

miljöpartiet de gröna

ÖREBRO

Innehåll

1. Ingen fattigdom	3
2. Ingen hunger	4
3. God hälsa och välbefinnande	5
4. En god utbildning för alla	6
5. Jämställdhet	8
6. Grön kulturpolitik	9
7. Rent vatten och sanitet för alla	10
8. Hållbar energi för alla	11
9. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	12
10. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	14
11. Minskad ojämlikhet	15
12. Hållbara städer och samhällen	16
13. Hållbar konsumtion och produktion	17
14. Bekämpa klimatförändringarna	18
15. Hav, sjöar och marina resurser	19
16. Ekosystem och biologisk mångfald	20
17. Fredliga och inkluderande samhällen	21

1. Ingen fattigdom

Alla har rätt till grundläggande ekonomisk trygghet. Fattigdom är ett hot mot individens egenmakt och hindrar människor från att vara delaktiga. Därför är bekämpandet av fattigdom en förutsättning för att fler ska bidra till en solidarisk och långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Samtidigt som välståndet ökar, så ökar också klyftorna i samhället. Det ställer människor utanför samhällets gemenskap. Fattigdom handlar om mer än bara ekonomi. Det innebär också brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet. Vår vision är att alla som saknar arbetsinkomst ska vara garanterade ett stöd som går att leva på, oavsett vilken inkomst man har haft tidigare och oavsett orsaken till att man saknar inkomst.

I Örebro ökar segregationen mellan stadsdelar och mellan olika sociala grupper. För att motverka den utvecklingen måste kommunen göra insatser inom alla politikområden. Särskilt prioriterat är att värna barns möjligheter att utvecklas oavsett vilka resurser föräldrarna har. Ekonomisk utsatthet ska inte gå i arv.

Samhällets skyddsnät ska vara starkare, så att ingen faller igenom. Att bekämpa fattigdom och särskilt barnfattigdom kräver direkta åtgärder i form av socialt stöd, samt förebyggande arbete inriktat på bostad, utbildning och arbete. Det är mera gynnsamt både ekonomiskt och socialt att förebygga än att ta hand om problemen i efterhand.

Miljöpartiet de gröna vill:

Förebygga fattigdom och social utslagning

Samhället ska arbeta aktivt och uppsökande för att stötta människor med sociala problem. Kommunen ska ha en stark närvaro i alla kommundelar. Det ska finnas kontaktytor mellan medborgarna och kommunens service, till exempel via socialkontor, familjecentraler och stadsdelsbibliotek. För att aktivt kunna delta i samhället och ta ett demokratiskt ansvar som medborgare bör försörjningsstödsnormen även inkludera dator, internet och mobiltelefon.

Skapa fler vägar till försörjning

Vuxenutbildningen ska vara ett effektivt verktyg för att få människor som står långt från arbetsmarknaden i arbete. Vi vill stötta eget företagande, särskilt bland kvinnor och utrikesfödda. De flesta nya jobben skapas i mindre företag. De ska ha goda förutsättningar för att växa och utvecklas. Vi vill stärka möjligheten till att anpassa arbetsplatser och på så sätt möjliggöra för fler arbetstillfällen i kommunala förvaltningar och bolag för personer med funktionsnedsättning. Teckenspråkiga ska ges möjlighet att anställas på jämlika villkor. Vi vill också höja lönen och förbättra arbetsvillkoren för de lägst betalda yrkeskategorierna i den kommunala sektorn.

Bekämpa hemlöshet

När en individ ställs utan boende ska kommunen agera snabbt. Dels för att lösa den akuta situationen men också för att skapa en väg tillbaka till ett eget boende utifrån individens förutsättningar. Inget barn ska ställas utan bostad. Socialtjänsten ska arbeta aktivt och förebyggande för att ingen ska bli vräkt, särskilt om det gäller en barnfamilj.

Bygga bostäder och minska trångboddhet

Boende är många gånger ett hushålls enskilt största utgift. Därför är det viktigt att kommunen verkar för att det byggs hyresrätter som boende oavsett inkomst har råd att bo i.

2. Ingen hunger

God kosthållning och tillgång till tillräcklig och näringsriktig mat är en mänsklig rättighet. Tryggad livsmedelsförsörjning och ett hållbart jordbruk är en viktig framtidsfråga. Forskning och innovation inom matproduktion är viktigt för att minska svinn och förluster av livsmedel. Kommunen köper in och lagar stora mängder mat i sina verksamheter. Det är viktigt att hålla hög kvalitet och ett ansvarsfullt förhållningssätt i upphandlingar och hantering av mat.

I en värld med miljöförstöring, ökad instabilitet i närliggande länder och ökad konsumtion är det viktigt att produktion av livsmedel säkras på lång sikt. Att vara självförsörjande på livsmedel innebär ett mindre importberoende och en bättre beredskap. Närproducerade livsmedel bidrar till att lokalsamhället lättare kan stå emot störningar i den globala handeln. Framförallt genom att närproducerad mat minskar behovet av transporter.

Ett livskraftigt jordbruk i hela landet är en förutsättning för ökad lokal livsmedelsproduktion. Den odlade marken måste brukas på ett hållbart sätt. Jordbruket behöver förändras för att bli fossilfritt, kretsloppsriktat och klimatanpassat. Samtidigt behöver det ekologiska jordbruket gynnas på olika sätt för att bli mer ekonomiskt lönsamt.

Nya innovationer inom matförädling kan bidra till att minska klimatpåverkan och förbättra tillgången på näringsriktig mat i världen. En stark koppling mellan lokala matproducenter, Alfred Nobel Science Park och regionala aktörer såsom Örebro universitet kan bidra till att lösa både lokala och globala utmaningar. Om lokala matproducenter på detta sätt får tillgång till nya marknader förbättras deras förutsättningar samtidigt som regionens sårbarhet minskar.

Odling kan vara ett verktyg för att skapa möten och integration. Småskalig odling ska göras tillgänglig för många fler Örebroare. På så vis minskar samhällets utsatthet vid kriser. Kommunens mark bör i större utsträckning användas för odling i både stor och liten skala.

Kommunen upphandlar livsmedel för stora belopp varje år och kan således ställa krav på sina leverantörer vad gäller klimat- och miljöhänsyn samt god djurhållning. Den mat som erbjuds inom ramen för kommunens verksamheter ska vara av hög kvalitet och lagas i nära anslutning till verksamheten.

Miljöpartiet de gröna vill:

Stötta och utveckla hållbar matproduktion

Kommunen ska göra Örebro till ett centrum för hållbar livsmedelsproduktion genom att utveckla naturbruksgymnasiet och stärka omställningen inom jordbruket. Kommunens mark ska i huvudsak brukas ekologiskt. I samarbete med universitetet och Alfred Nobel Science Park ska innovationer stöttas i hela förädlings- och livsmedelskedjan.

Förbättra möjligheter till småskalig odling

I varje tätort inom kommunen ska fler odlingslotter anläggas. Kommunens åkermark nära staden ska i större utsträckning användas för att anlägga odlingsparker, med tillgång till gemensamma odlingsredskap. Marken ska annars kunna arrenderas ut till odling för självhushållning. Kommunen ska initiera och stödja projekt inom gröna näringar som stärker integrationen av personer med utländsk bakgrund.

Säkra matförsörjningen med större upphandlingsansvar

Kommunen ska vid upphandling av livsmedel ställa krav på närproducerade, ekologiska råvaror, och god djurhållning. Små lokala företag inom livsmedelsproduktion bör stöttas genom fler och mindre upphandlingar till kommunal verksamhet.

Främja god kosthållning i skolan

Elever i grundskolan ska erbjudas avgiftsfri frukost för att klara skoldagen bättre och främja goda levnadssvanor. Fler ska få nylagad mat från tillagningskök i anslutning till skolor och andra kommunala verksamheter. Kostverksamheten ska bidra till minskad klimatpåverkan genom att minska andelen kött i maten och minska matsvinnet, samtidigt som den vegetariska maten ska vara näringsmässigt fullvärdig och jämförbar med övriga måltider. Det ska finnas god kompetens om näringslära och hållbar kost inom skolor och i de verksamheter där maten planeras och tillagas.

3. God hälsa och välbefinnande

God hälsa är en förutsättning för frihet, delaktighet och livskvalitet. I det Örebro vi vill se ska människor kunna leva hälsosamt genom hela livet – oavsett ålder, bakgrund eller ekonomi.

Folkhälsan är i dag ojämlik. Skillnader i livsvillkor påverkar både fysisk och psykisk hälsa. Psykisk ohälsa ökar, särskilt bland unga, samtidigt som äldre riskerar isolering och ensamhet. Livsstilsrelaterade sjukdomar och stress påverkar människors välbefinnande och samhällets långsiktiga hållbarhet.

Ett hälsofrämjande Örebro bygger på förebyggande arbete, trygga livsmiljöer och möjligheter till rörelse, gemenskap och meningsfull fritid. Hälsa skapas inte bara i vården, utan i skolan, på arbetsplatsen, i bostadsområdet och i det offentliga rummet.

Ett hållbart samhälle kräver också ett hållbart arbetsliv. När arbetsbelastning och stress ökar riskerar både individers hälsa och välfärdens kvalitet att försämrans. En god arbetsmiljö är därför en central del av folkhälsan.

Ett rikt liv, oberoende av ålder, kännetecknas av självbestämmande, möjlighet till socialt umgänge och delaktighet i samhällslivet.

Miljöpartiet de gröna vill:

Stärka det hälsofrämjande arbetet genom hela livet

Kommunens verksamheter ska arbeta förebyggande och stärka människors fysiska, psykiska och sociala hälsa. Särskilt fokus ska ligga på att minska ojämlikheter i hälsa.

Förebygga och motverka psykisk ohälsa, särskilt hos unga

Barn och unga ska mötas av trygga miljöer där stress och prestationskrav inte leder till ohälsa. Tidigt stöd och tillgång till samtal och professionell hjälp ska prioriteras. Även anhöriga och nyanlända ska få tillgång till stöd.

Tidigare insatser för människor i drogmissbruk

Förebyggande insatser och tidiga behandlingsåtgärder ska stärkas för att motverka alkohol- och narkotikamissbruk.

Att kommunen ska vara en hälsosam arbetsplats

För att minska långtidssjukskrivningar och behålla erfarna medarbetare ska kommunen arbeta systematiskt och förebyggande med arbetsmiljö, organisation och ledarskap. En god balans mellan krav och resurser i arbetet ska vara en grundläggande utgångspunkt.

Uppmuntra lek och rörelse för friskare barn och unga

Skolan ska uppmuntra rörelse. Skolidrotten ska utökas och undervisningen ske i fler former än tidigare. Rörelse ska också uppmuntras utanför idrottslektionerna.

Jobba för att flera ska äta hälsosam och vegetarisk mat

Inom kommunala verksamheter som skola och äldreomsorg ska människor erbjudas mat av hög kvalitet och få kunskap om god kosthållning. Kommunen ska främja vegetarisk mat.

Skapa förutsättningar för rörelse och aktiv fritid

Det ska vara enkelt och ekonomiskt möjligt för alla att vara fysiskt aktiva. Stadens och landsbygdens miljöer ska främja rörelse, lek och gemenskap.

Miljöpartiet vill att människor ska kunna åldras med värdighet, trygghet och delaktighet

Äldreomsorgen ska bygga på respekt för människors olikheter och utgå från individens identitet och hela behov - både det fysiska, psykiska och sociala. Vi vill se en äldreomsorg som kännetecknas av livskvalitet, trygghet och kontinuitet.

Pensionärer och äldre ska ha möjlighet att uppleva samvaro, gemenskap och kunna delta i fysiska och kulturella aktiviteter, eller annat som fyller livet med mening.

4. En god utbildning för alla

Utbildning är en grundläggande rättighet och en förutsättning för ett jämlikt och demokratiskt samhälle. I det Örebro vi vill se ska utbildning ge barn och vuxna kunskap, självständighet och möjlighet att forma sina liv. Skolan ska förbereda för livet – inte enbart för arbetsmarknaden.

Barns lärande och utveckling ska inte begränsas av bakgrund, familjeförhållanden eller funktionsvariationer. Förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning är avgörande för att bryta segregation och skapa jämlika livschanser i Örebro.

Skolsegregationen har ökat och skillnader mellan skolor påverkar elevers framtidsmöjligheter. En likvärdig skola kräver att resurser och kompetens fördelas så att alla elever ges goda förutsättningar att nå sin potential.

Skolans kvalitet vilar på professionella och engagerade lärare med goda arbetsvillkor. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och ge elever trygghet, studiero och lust att lära.

Kultur, natur och skapande är en del av bildningen. Genom att integrera kultur och utomhuspedagogik i undervisningen stärks både lärande och välbefinnande. Skolmiljöer ska vara trygga, inkluderande och fria från diskriminering.

Utbildning och språk är nycklar till delaktighet i samhället. Likvärdiga villkor ska gälla även för döva och teckenspråkiga elever.

Miljöpartiet de gröna vill:

Bryta skolsegregationen

Skolsegregationen i Örebro ska minska. Skolor ska spegla stadens mångfald och ge elever möjlighet att möta klasskamrater med olika bakgrund och livsvillkor. Resurser och organisation ska utformas så att alla skolor håller hög kvalitet och erbjuder likvärdiga förutsättningar.

Göra skolan till en trygg och inkluderande mötesplats

Skolan ska vara fri från våld, diskriminering och trakasserier. Trygghet och respekt ska präglade hela skolmiljön, och arbetet med jämställdhet och hbtqi-frågor ska vara en självklar del av verksamheten.

Främja utomhuspedagogik och gröna skolgårdar

Barn och unga ska ha nära till naturen i sin vardag. Skol- och förskolemiljöer ska främja rörelse, jämställd lek och lärande utomhus. Natur och hållbar utveckling ska vara en integrerad del av utbildningen.

Göra läraryrket mer attraktivt, framförallt på skolor i utsatta områden

Skolans kvalitet bygger på kompetenta och engagerade medarbetare. Arbetsvillkor, utvecklingsmöjligheter och stödstrukturer ska utformas så att lärare och andra professioner kan fokusera på elevernas lärande och trygghet, särskilt i skolor med större behov.

Fler yrkeskategorier i skolan

Barn behöver en mångfald av förebilder och lärare ska få möjlighet att fokusera på sin uppgift. Därför behövs fler yrkeskategorier i skolan som blir en del av barnens skoldag. Till exempel kan socialpedagoger, skolbibliotekarieer och vaktmästare med flera tillföra ökad trygghet i skolan.

Anpassa skolan till elevernas förutsättningar och våga prova nytt

Örebro kommun ska ligga i framkant när det gäller nya lärande- och organisationsformer. Skolan ska kunna möta olika elevers förutsättningar genom flexibla arbetssätt och tidiga insatser. Arbetet mot avhopp och skolmisslyckanden ska stärkas genom individanpassat stöd och alternativa vägar till examen.

Minska barngrupperna i förskolan och främja utomhusvistelse

Vi vill minska storleken på barngrupperna i förskolan. Barn behöver trygga, små grupper för att kunna utvecklas i sin takt.

Mer kultur och skapande i skolans verksamhet

Kultur och kreativitet ska vara en självklar del av utbildningen. Alla barn och unga ska ha möjlighet att möta och själva utöva kultur, oavsett bakgrund eller ekonomi.

Stärka vägarna in i samhället genom språk och utbildning

Vuxenutbildning och språkutbildning ska ge människor reella möjligheter till arbete, fortsatta studier och delaktighet i samhället. Samverkan med civilsamhället ska stärka integration och gemenskap.

Säkerställa likvärdiga villkor för döva och teckenspråkiga

Döva och teckenspråkiga ska ha full tillgång till utbildning på lika villkor. Teckenspråk och tolktjänster ska vara tillgängliga genom hela utbildningssystemet.

5. Jämställdhet

I ett jämställt Örebro har alla människor, oavsett könsidentitet, lika rättigheter, villkor och möjligheter att forma sina liv och påverka samhällets utveckling. Jämställdhet är både ett mål i sig och en förutsättning för social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Kvinnor och män har fortfarande olika livsvillkor. Skillnader i makt, inkomst, ansvar för obetalt arbete och utsatthet för våld påverkar människors frihet och hälsa. Kvinnors ekonomiska självständighet behöver stärkas och fördelningen av makt och inflytande bli mer jämlik.

Könsnormer begränsar både flickor och pojkar och formar livsval redan tidigt. Ett jämställt samhälle kräver att dessa normer utmanas i skola, arbetsliv och offentliga miljöer. När fler ges möjlighet att välja utbildning, yrke och livsväg utan begränsande förväntningar stärks hela samhället.

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt hinder för jämställdhet och måste upphöra. Rätten till kroppslig integritet och trygghet är grundläggande.

Örebro ska präglas av ett levande och systematiskt jämställdhetsarbete i alla verksamheter. Offentliga beslut, investeringar och samhällsplanering ska bidra till lika förutsättningar för kvinnor och män.

Miljöpartiet de gröna vill:

Stärka kvinnors arbetsvillkor och ekonomiska självständighet

Osakliga löneskillnader inom kommunen ska avskaffas. Arbetsvillkor ska utformas så att kvinnor och män ges lika möjligheter till utveckling, ledarskap och ekonomisk trygghet. Ett mer jämställt uttag av föräldraledighet ska uppmuntras.

Bidra till jämställd näringslivsutveckling

Kvinnors entreprenörskap och företagande ska vara en central fråga i näringslivsutvecklingen. Alla bidrag och stöd från kommunen ska vara villkorade ur ett jämställdhetsperspektiv.

Utmana begränsande könsnormer i utbildningen

Alla medarbetare ska få kompetensutveckling kring normkritik och genuspedagogik. Barnens lekmiljöer ska vara jämställda både på förskolor, skolor och offentliga lekplatser. Kommunen ska också arbeta aktivt för att främja normbrytande yrkesval i högstadiet och på gymnasiet.

Göra all kommunal service jämställd

Den kommunala verksamheten ska vara helt jämställdhetsintegrerad, både i förvaltningar och bolag. Kommunens service ska vara likvärdig för alla kommunmedborgare oavsett könsidentitet. Könsuppdelad statistik ska alltid redovisas där det är möjligt.

Att ingen utsätts för våld i nära relationer

Det våldsförebyggande arbetet ska stärkas, särskilt med fokus på att utmana destruktiva maskulinitetsnormer. Personer som utsätts för våld ska snabbt erbjudas skydd, stöd och en trygg väg vidare. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska prioriteras.

Verka för att idrotten och kulturen blir jämställd

Alla kommunala idrotts- och fritidsanläggningar ska planeras och byggas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Kommunens resurser ska fördelas jämställt vid investering, drift och bidrag. Det handlar både om ekonomisk rättvisa och tillgänglighet till lokaler. Ett aktivt normkritiskt arbete i idrottsföreningar ska vara en förutsättning för att få kommunalt föreningsbidrag. Jämställdheten ska också präglade kulturlivet i kommunen, genom jämställda kulturbidrag, rättvis tillgång till lokaler och scener. Verka för att Gymnastikens hus byggs.

6. Grön kulturpolitik

Den gröna kulturpolitiken utgår från att kultur är en grundläggande del av ett fritt och demokratiskt samhälle. Alla människor ska ha möjlighet att utveckla sin kreativa och estetiska förmåga genom hela livet. Kulturarvet ska värnas, nya uttryck välkomnas och konstnärer ges rimliga villkor att verka.

I Örebro ska kulturen vara tillgänglig, inkluderande och närvarande i människors vardag. Ett rikt kulturliv bygger på mångfald av uttryck och på varje individs rätt att definiera sin identitet och sitt kulturella sammanhang. Professionella och ideella kulturutövare, liksom folkbildningen, är bärande delar av denna mångfald och ska ges långsiktiga och stabila förutsättningar.

Barn och unga ska ha nära till kultur och eget skapande. Kulturinstitutioner och verksamheter ska spegla kommunens befolkning och vara öppna för alla – oavsett ålder, bakgrund eller funktionsvariation.

Kulturen är också en kraft för sammanhållning. I en tid av polarisering stärker fria bibliotek, scener och mötesplatser demokratin genom att erbjuda kunskap, samtal och kritiskt tänkande. Biblioteken är särskilt viktiga som öppna rum för litteratur, information och digital kompetens.

Kultur är en del av samhällets infrastruktur. När Örebro utvecklas ska kultur- och designperspektiv integreras tidigt i planeringen, så att stadens gestaltning tar tillvara människors erfarenheter och relationer till platsen.

Civilsamhället och de fria kulturaktörerna är grunden för ett levande kulturliv. Kommunen ska möta dem med dialog, respekt och goda villkor. Yttrandefrihet, armlängdsprincipen och minoriteters rättigheter ska värnas och försvaras.

Miljöpartiet de gröna vill:

Synliggör det lokala konst- och kulturlivet.

Främja och synliggöra ett konst- och kulturliv som i hög grad speglar kommunens invånare. Vi vill värna såväl konstnärskap som arrangörsliv. Yrkesverksamma och ideella behöver plattformar för att nå ut. Studieförbunden och folkbildningen är en stark partner för detta. Open Art är ett exempel på hur konst görs tillgänglig för många och där trösklarna också är låga. Det är viktigt att balansera en kommersiell kultur med en icke-vinstdrivande, där kan Bio Roxy vara ett gott exempel.

Kultur och en god gestaltad livsmiljö

Kulturen spelar en viktig roll i planeringen av våra gemensamma miljöer. Den bär på både historia och framtid. När vi planerar och bygger Örebro för framtida generationer bör örebroarnas tankar kring plats och gestaltad livsmiljö i högre grad tas tillvara. Samhällsplanering innebär inkludering. För att skapa en godare gestaltad livsmiljö behövs en bred kompetens från flera samhällsområden.

Kultur för unga

Kommunen har ett särskilt ansvar att öka ungas möjligheter till att ta del av kultur, men också ges möjlighet till eget skapande. Kulturskolan är en viktig resurs i det arbetet och bör ges större möjligheter att nå fler barn och unga. En ökad integration med skolan kan vara ett sätt att sänka trösklar och öka intresset. Kulturskolan bör ges en än mer bredare ansats och kulturbegreppet vidgas för ökad inkludering. Länsteatern, Länsmusiken och Länsmuseet ska tryggas i uppdraget att nå bredare grupper och vara synliga för fler.

Biblioteken

Biblioteket är demokratins hjärta. Att stärka våra biblioteks roll är en grundbult för det fria ordet och för vårt kollektiva minne. Vi vill värna ett oberoende och att ge utrymme för all tänkbar litteratur och att vår kollektiva litterära historia bevaras och görs tillgänglig. Biblioteken är och ska förbli öppna rum och där information finns att hämta på ett enkelt sätt. Biblioteket i sig är också en del av vårt totalförsvar

7. Rent vatten och sanitet för alla

Rent vatten och fungerande sanitet är grundläggande för människors hälsa, trygghet och samhällets funktion. I Örebro kommun har tillgången till dricksvatten redan visat sig vara sårbart, bland annat genom sjunkande grundvattennivåer. Klimatförändringarna förstärker problemen genom längre torrperioder, kraftigare skyfall och ökad risk för översvämningar, vilket sätter både vattenförsörjning, avloppssystem och naturmiljöer under press.

Vatten ses ofta som en självklar resurs, men är i praktiken ändlig och känslig för både överuttag och föroreningar. Förorenat dagvatten, utsläpp till vattendrag och bristande skydd av viktiga vattenmiljöer riskerar att försämra kvaliteten i både Svartån och Hjälmaren, som är avgörande för kommunens dricksvatten och ekosystem.

Brister i vatten- och avloppssystem slår inte jämligt. Vid vattenbrist, översvämningar eller störningar drabbas hushåll, verksamheter och samhällsviktig service olika hårt. Kommunen behöver därför ta ett samlat grepp om vattenfrågorna och se dricksvatten, dagvatten, avlopp och ekosystem som delar av samma kretslopp – med beredskap för både vardag och kris.

Miljöpartiet de gröna vill:

Minska föroreningar och säkra tillgången på vatten

För att få ett renare vatten behöver vi minska tillförseln av skadliga ämnen från näringsliv och hushåll. Kommunen behöver driva mer förebyggande arbete riktat till företag och privatpersoner för att minska föroreningar. Kommunen ska utveckla erbjudandet om rening av enskilda avlopp. Örebro kommuns reningsverk ska arbeta för att ligga i framkant vad gäller rening av vatten, till exempel införa ozonrening av dricksvattnet för att få bort läkemedelsrester.

Göra Svartån renare

Vi vill tillskapa och successivt utöka ett vattenskyddsområde runt Svartån. Genom information och påverkan på industri och privatpersoner längs Svartån kan vi förebygga föroreningar. Verka för fler våtmarker uppströms som bidrar till klimatanpassning genom att samla vatten.

Återcirkulering av vatten

Kommunen ska verka för att minska förbrukningen av dricksvatten genom information till medborgare och näringsliv. Vi ska ha byggnormer för alternativa toalettsystem, till exempel kan sedumtak samla in vatten för att användas vid toalettspolning. Separation av dricksvatten från sanitetsvatten bör vara krav vid nybyggnation av bostäder och verksamhetslokaler. Att hitta strukturer för att samla in dagvatten vid häftiga regn, och spara det till torrperioder.

Underhåll och utbyggnad av VA-systemet

Kommunen ska öka takten på underhållet av vatten och avloppsledningar. Örebro ska anpassa ledningssystemet för klimatförändringar, så att det kan hantera olika flöden. Återcirkuleringen av vatten ska utvecklas i olika verksamheter och i hushållen. Kommunen bör utveckla reglerna för hur näringsidkare får använda vatten.

8. Hållbar energi för alla

Energiomställningen ska vara rättvis. Tillgång till förnybar energi och låga energikostnader får inte bli en fråga om ägande eller inkomst. I dag har villaägare större möjlighet att investera i solceller och energieffektivisering än hyresgäster och hushåll med begränsade ekonomiska resurser. Ett hållbart Örebro kräver att omställningen kommer alla till del – oavsett boendeform, inkomst eller var i kommunen man bor.

Energifattigdom riskerar att öka när priserna stiger och hus är dåligt isolerade. Det skapar ojämlikhet och otrygghet. Samtidigt är Örebro fortfarande beroende av fossila och ändliga resurser för energi och drivmedel, vilket gör kommunen sårbar för globala kriser, prisförändringar och politiska konflikter.

För att minska klimatpåverkan och stärka självständigheten behöver energisystemet ställas om till förnybara källor och effektivare användning. En större andel lokal och förnybar energiproduktion gör Örebro mer robust och mindre beroende av yttre faktorer.

Kommunens beslut och investeringar har stor påverkan på marknaden. Offentlig upphandling, fastighetsförvaltning och stadsutveckling ska bidra till att energieffektivisering och förnybar energi blir norm. Det ska vara enkelt och möjligt för både hushåll och företag att delta i omställningen.

Ett tryggt och hållbart energisystem är en grund för ett fungerande vardagsliv, näringsliv och samhällsviktiga verksamheter – även i tider av kris.

Miljöpartiet de gröna vill:

Öka den lokala produktionen av förnybar energi

Örebro ska kraftigt öka den lokala produktionen av förnybar energi. Energiträgga lösningar ska vara norm vid ny- och ombyggnation på kommunal mark. Kommunens fastigheter ska bidra till lokal energiproduktion och energilagring, och samverka med näringsliv och energibolag ska stärka utbyggnaden av solenergi och andra förnybara källor. På sikt ska den lokala förnybara produktionen kunna möta kommunens energibehov.

Tillgängliggöra hållbara drivmedel

Kommunen ska säkra och utveckla tillgången på hållbara drivmedel i hela kommunen, inklusive landsbygden genom till exempel biogas och HVO. Det ska finnas väl utbyggda möjligheter att ladda elfordon, gärna med ekonomiska fördelar mot fossila drivmedel.

Stödja och främja omställningen till förnybar energi

Energiomställningen ska komma alla till del. Kommunen ska samordna aktörer på bostadsmarknaden och skapa förutsättningar för hyresgäster, bostadsrättsinnehavare och småhusägare att delta i produktion och delning av förnybar energi. Lokala energigemenskaper ska främjas och energi- och klimatrådgivning stärkas. Offentlig upphandling ska bidra till klimatneutrala lösningar och driva på marknadens omställning.

Att energi används mer effektivt

Kommunen ska arbeta systematiskt för att minska energiåtgången i alla kommunala fastigheter och anläggningar, med tydliga, mätbara mål och regelbunden uppföljning. Energieffektiviseringsarbetet ska i första hand fokusera på fastigheter med hög energianvändning och verksamheter med stor samhällsnytta, såsom skolor, förskolor och äldreboenden. Genom rådgivning, tydliga byggnormer och uppdaterade anläggningar kan en effektiv energianvändning uppnås hos kommun, medborgare och näringsliv.

Minska sårbarheten i samhället

Kommunen ska arbeta för ökad självförsörjning av energi, i samarbete med regionen och övriga kommuner. Kommunen ska arbeta med resiliensanalys, det vill säga en kartläggning av sårbarhet och motståndskraft. Dessa ska ligga till grund för konkreta åtgärder som stärker kommunens förmåga att hantera energibrist, extrema väderhändelser och långvariga avbrott, särskilt inom vård, omsorg, livsmedelsförsörjning och vattenförsörjning.

9. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Ett fungerande arbetsliv och ett hållbart näringsliv är avgörande för Örebros välfärd. I kommunen finns samtidigt en tydlig dubbel utmaning: många arbetsgivare har svårt att hitta rätt kompetens, medan arbetslösheten är hög bland unga och personer med utländsk bakgrund. När människor inte får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden riskerar både individers livskvalitet och samhällets långsiktiga utveckling att försämrats.

Arbete är centralt för människors egenmakt, sociala inkludering och ekonomiska trygghet. Samtidigt tillbringas en stor del av livet på arbetet, vilket gör arbetsvillkor, arbetsmiljö och inflytande avgörande för livskvaliteten. Ett hållbart arbetsliv förutsätter trygga anställningar, rimlig arbetsbelastning och möjlighet till återhämtning, samt en god balans mellan arbete och fritid. Ingen ska diskrimineras på Örebros arbetsmarknad, oavsett kön, ålder eller bakgrund.

Örebro kommun har ett särskilt ansvar, både som arbetsgivare och som upphandlare, att bidra till goda arbetsvillkor och ett inkluderande arbetsliv. Kommunen behöver kunna rekrytera och behålla kompetens för att säkerställa kvaliteten i välfärden, samtidigt som den går före i arbetet för en trygg och säker arbetsmiljö fri från diskriminering och trakasserier.

Den ekonomiska utvecklingen i Örebro måste bidra till ökad livskvalitet, men också rymmas inom planetens gränser. I dag bygger delar av näringslivsutvecklingen på ökad konsumtion, transporter och exploatering av jordbruksmark, vilket inte är långsiktigt hållbart. För att möta framtidens behov behöver entreprenörskap och innovationer i högre grad främjas med fokus på social och ekologisk hållbarhet, fler gröna jobb och en växande social ekonomi som sätter samhällsnytta i centrum.

Miljöpartiet de gröna vill:

Utveckla en ekonomi som rymms inom planetens gränser

Örebros näringslivsutveckling ska tydligt bidra till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi där material och energi används smartare och längre. Kommunen ska vara en drivkraft för omställningen genom att ställa krav, skapa incitament och föregå med gott exempel i den egna verksamheten. Örebro ska utvecklas som en ekologiskt och socialt hållbar turist- och evenemangsstad, där tillväxt sker utan att tära på naturresurser eller social sammanhållning.

Bidra till grön omställning genom kommunens kapitalförvaltning

Alla avtal som kommunen ingår ska omfattas av miljö- och hållbarhetskrav. Kommunens kapital ska bara placeras så att investeringarna bidrar till målen i Agenda 2030. De gröna obligationerna ska öka i omfattning och kravnivå.

Stötta Örebros företag att bli ekologiskt och socialt hållbara

Kommunens upphandling av varor och tjänster ska tydligt bidra till minskad miljöpåverkan och därigenom ett konkurrenskraftigt, hållbart näringsliv. Små lokala företag ska ha en chans att lämna anbud. Krav motsvarande kollektivavtal ska ställas vid upphandling. Kommunens etableringsstrategi ska främja en mångfald av företag, till exempel små och medelstora företag med inriktning mot tjänster. Kommunen bör stärka den sociala ekonomin, i samarbete med ideella föreningar, kooperativ och stiftelser.

Stärka utbildningar som leder till jobb

Ungdomsarbetslösheten ska minska genom fler praktik- och lärlingsplatser i den kommunala organisationen, och i nära samverkan mellan näringslivet och gymnasieskolan. Vuxenutbildningen ska vara ett effektivt verktyg för att få människor som står långt från arbetsmarknaden i arbete. Vi vill därför se en mer yrkesinriktad SFI, och att fler kvinnor slutför SFI-utbildningen.

Skapa vägar till jobb

Utbildning och arbetsmarknadsinsatser ska möta framtidens behov och stärka människors egen försörjning. Samverkan mellan skola, vuxenutbildning och näringsliv ska utvecklas så att fler får en väg in på arbetsmarknaden. Särskilt fokus ska ligga på att inkludera grupper som idag står långt från arbete.

Göra Örebro kommun till ett föredöme som arbetsgivare

Örebro kommun ska vara ett föredöme som arbetsgivare, med långsiktig kompetensförsörjning, god arbetsmiljö och inkluderande ledarskap. Chefer ska ha rimliga förutsättningar att leda, och organisationen ska präglas av tillit, delaktighet och respekt för olika erfarenheter och bakgrunder.

Ge kommunens medarbetare mer tid att leva

Alla ska ha rätt till önskad arbetstid inom kommunen, deltid som heltid. Vi vill också pröva ny arbetstidsmodell med sänkt arbetstid för kommunanställda, med prioritet bland de som jobbar inom vård och omsorg.

10. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Omställningen till ett hållbart samhälle sker till stor del i näringslivet. Vi ser ett Örebro där industri, innovation och entreprenörskap driver den gröna omställningen och bidrar till social rättvisa och långsiktig ekologisk hållbarhet.

Näringslivet i Örebro ska utveckla produkter och tjänster som minskar klimatpåverkan och stärker cirkulära flöden. Infrastruktur och stadsplanering ska göra det enkelt att leva och verka hållbart, med stark kollektivtrafik, klimatsmarta transporter och god digital tillgänglighet. Stadens utveckling ska minska behovet av transporter och använda redan exploaterad mark på ett ansvarsfullt sätt.

Örebro ska vara en plats där kunskapsintensiva verksamheter, kreativa näringar och sociala innovationer får växa. Små och medelstora företag, kooperativ och nya företagsformer ska ha goda möjligheter att bidra till en ekonomi som rymmer inom naturens gränser.

De gröna näringarna och den lokala produktionen av energi och livsmedel är centrala för ett robust och mindre sårbart Örebro. Kommunen ska vara en förebild genom sina bolag och investeringar och visa att ekonomisk utveckling kan förenas med socialt ansvar och ekologiska ramar. Örebro ska vara en kommun där människors kreativitet tas tillvara och där idéer kan bli verklighet i arbetet för ett hållbart samhälle.

Miljöpartiet de gröna vill:

Att alla transporter ska vara fossilfria och klimatneutrala

Örebros transportsystem ska ställas om till fossilfrihet och klimatneutralitet.

Infrastrukturinvesteringar ska bidra till minskad klimatpåverkan, stärkt järnväg och kollektivtrafik. I första hand ska infrastruktur underhållas, rustas upp och användas mer effektivt innan nya klimatbelastande investeringar genomförs. Kommunen ska verka för förbättrade regionala och internationella järnvägsförbindelser och arbeta för klimatsmart gods- och logistikhantering. Örebro ska vara en föregångare i användningen av digitala lösningar som minskar behovet av resor.

Hjälpa näringslivet att miljöanpassas

Örebro ska vara en kommun där hållbart företagande är norm. Markpolitik, upphandling och investeringar ska gynna företag som bidrar till minskad klimatpåverkan, resurseffektivitet och cirkulära flöden. Kommunen ska erbjuda kvalificerad rådgivning och skapa miljöer där hållbara industriområden och byggprojekt utvecklas med höga ambitioner inom energi, material och grönstruktur. Kommunens egna bolag ska vara föredömen i hållbarhetsarbetet.

Utveckla entreprenörskapet i kommunen

Hållbart entreprenörskap ska stimuleras och fler ska ges möjlighet att starta och utveckla företag. Särskilt stöd ska riktas till grupper som i dag är underrepresenterade i företagandet. Skolan ska stärka ungas kunskap om entreprenörskap och skapa samverkan mellan utbildning och näringsliv. Kommunen ska arbeta för enkla och tillgängliga kontakter med småföretagare och skapa goda förutsättningar för generationsskiften och nya företagsformer.

Utveckla och stimulera gröna, kreativa näringar

Kommunen ska ta fram en etableringsstrategi som särskilt gynnar gröna, kreativa näringar. Näringslivsutvecklingen ska också fokusera på tillväxten av de kulturella och kreativa näringarna i Örebro.

Främja innovation

Vi vill driva på för fler hållbara lösningar där alla aktörer ser potentialen i, och tar ansvar för, en hållbar utveckling. Örebro kommun ska aktivt verka för ett innovationsfrämjande klimat för att skapa fler gröna jobb. Därför ska den kommunala upphandlingen bidra till lokala sociala innovationer och miljöanpassade produkter och tjänster.

11. Minskad ojämlikhet

Jämlikhet är en förutsättning för frihet. I det Örebro vi vill se ska ingen begränsas av kön, bakgrund, funktionsvariation, ekonomi eller ålder. Alla ska ha verkliga möjligheter att forma sina liv och påverka samhällets utveckling.

I dag skapar skillnader i uppväxtvillkor, utbildning, inkomst och boende ojämlika livschanser. Ekonomisk utsatthet och segregation riskerar att förstärka klyftor mellan människor och mellan stadsdelar. Var man växer upp ska inte avgöra framtida möjligheter.

Tillgång till arbete, utbildning och trygga livsvillkor är avgörande för delaktighet och självständighet. Ett jämlikt Örebro är också ett tillgängligt Örebro, där fysiska, sociala och digitala hinder inte stänger människor ute från gemenskap och inflytande.

Miljöpartiet de gröna vill:

Höja skolresultaten och stärka skolans kompensatoriska uppdrag

Skolan ska vara en kraft för jämlikhet. Resurser och kompetens ska fördelas så att barn i socioekonomiskt utsatta områden ges likvärdiga möjligheter att lyckas. Arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter för skolans personal ska stärkas så att skolor med störst behov kan attrahera och behålla hög kompetens.

En jämlik start i livet börjar i förskolan

Alla barn ska ges goda förutsättningar redan i förskolan. Tillgång till förskola och tidigt stöd ska inte begränsas av familjens livssituation, exempelvis när ett yngre syskon föds eller när föräldrar står utanför arbetsmarknaden. Kontinuitet i förskolan är viktig för barns språkutveckling, trygghet och jämlika livschanser.

Minska bostadssegregationen

Bostadspolitiken ska bidra till blandade livsmiljöer och minska segregationen i staden. Upplåtelseformer och bostadsutbud ska utformas så att människor med olika bakgrund och ekonomi kan bo i samma områden.

Skapa ökad sysselsättning bland de som står längst från arbetsmarknaden

Fler ska ges möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Insatser för utbildning, kompetensutveckling och entreprenörskap ska stärka vägarna till arbete, särskilt för dem som i dag står långt från arbetslivet.

Förbättra tillgången till kultur- och fritidsaktiviteter för barn och unga

Kultur- och fritidsverksamheter ska vara tillgängliga för alla barn och unga, oavsett familjens ekonomi eller bakgrund. Deltagande i föreningsliv och skapande verksamheter ska bidra till gemenskap, hälsa och framtidstro.

Göra samhället tillgängligt för alla

Örebro ska vara en tillgänglig kommun där fysiska, sociala och digitala hinder undanröjs. Personer med funktionsnedsättning ska ges reella möjligheter att delta i samhällsliv, arbete och kultur på lika villkor. Örebro ska leva upp till sitt ansvar som teckenspråkshuvudstad. Kunskapen om autism och minoritetsstress ska öka och kommunens verksamheter ska präglas av respekt, tillgänglighet och jämlik behandling av teckenspråkiga.

12. Hållbara städer och samhällen

Örebro växer, och hur vi planerar staden avgör om utvecklingen blir jämlik och hållbar. I det Örebro vi vill bygga ska bostäder, transporter och offentliga miljöer bidra till livskvalitet, delaktighet och långsiktig ekologisk balans.

Staden ska utformas med människors olika behov i centrum. Trygghet, tillgänglighet och närhet till service och mötesplatser ska prägla alla stadsdelar. Tillgång till bostad är en rättighetsfråga, och segregationen får inte tillåtas forma människors livschanser.

Grönytor, parker och ekosystemtjänster är avgörande för hälsa, biologisk mångfald och klimatanpassning. När staden utvecklas behöver naturvärden och produktiv åkermark värnas och staden byggs så att behovet av transporter minskas.

Stad och landsbygd är ömsesidigt beroende av varandra. Ett hållbart Örebro förutsätter en livskraftig landsbygd, fungerande kretslopp och lokal produktion. Kultur, kreativitet och digitala lösningar ska stärka gemenskap och göra hållbara livsstilar möjliga för alla.

Miljöpartiet de gröna vill:

Skapa möjligheter för ett levande, inkluderande kulturliv

Kulturen är en grund för demokrati, gemenskap och kreativitet. Kulturverksamheter och mötesplatser ska finnas i hela kommunen och vara öppna och tillgängliga för alla. Medborgardialog och delaktighet ska prägla planeringen av stadens kulturella miljöer. Offentliga rum ska ge utrymme för skapande, uttryck och möten mellan människor i olika åldrar och med olika bakgrund.

Skapa gröna och kreativa mötesplatser i staden

Staden ska erbjuda trygga, tillgängliga och levande offentliga miljöer där människor kan mötas. Parker, lekplatser och stadsrum ska utvecklas så att de främjar rörelse, gemenskap och biologisk mångfald. Möjligheter till medskapande och föreningsliv ska stärkas och stadens gemensamma rum ska vara öppna och inkluderande.

Öka andelen hållbart resande i kommunen

Transporterna i Örebro ska ställas om så att gång, cykel och kollektivtrafik blir det naturliga förstahandsvalet. Stadens utformning ska minska bilberoendet och göra hållbara resor enkla, trygga och attraktiva. Nya mobilitetslösningar och delade transporttjänster ska bidra till en mer tillgänglig och klimatvänlig stad.

Utveckla en socialt och ekologiskt hållbar planering för stad och landsbygd

Stadsutvecklingen ska bygga samman Örebro och minska segregation mellan stadsdelar. Sociala värden och grönstruktur ska vara bärande delar i planeringen. Förtätning ska ske varsamt och bidra till blandade boendeformer och levande stadsmiljöer. Alla invånare ska ha nära till träd, parker och grönområden.

Ägardirektiv för att främja långsiktig stadsplanering

Ändra direktiven till ÖBO och ge dem mer långsiktiga avkastningskrav. Det kommunala parkeringsbolaget ska bygga flera väderskyddade cykelparkeringar i strategiska lägen i staden.

Att toaletter ska finnas tillgängliga för alla

Det offentliga rummet ska vara tillgängligt, tryggt och användbart för alla, oavsett ålder eller funktionsförmåga. Grundläggande service i stadsmiljön ska finnas där människor rör sig och vistas.

Beredskap för en åldrande befolkning

Kommunen behöver planera för och ha god beredskap för en åldrande befolkning och det ökade vårdbehovet som det kan innebära, med bland annat tillgång till korttids- och permanenta vårdboenden.

13. Hållbar konsumtion och produktion

Örebro ska bidra till en ekonomi som ryms inom planetens gränser. För att nå dit krävs nya konsumtions- och produktionsmönster där resurser används effektivt, farliga kemikalier fasas ut och naturens ekosystemtjänster respekteras. Vår livsstil kan inte bygga på ständig överförbrukning av ändliga resurser.

Omställningen till en cirkulär ekonomi är inte bara en miljöfråga utan också en fråga om konkurrenskraft, innovation och hälsa. När material återanvänds, repareras och får längre livslängd stärks både näringslivet och samhällets robusthet.

I dag är det ofta enklare att köpa nytt än att laga. Det behöver förändras. Örebro ska skapa förutsättningar för återbruk, reparation och delning. Avfall ska ses som en resurs och en del av råvarukedjan, särskilt inom kommunens egna verksamheter. Invånare och företag ska ges möjlighet att förlänga livslängden på produkter och material.

Kunskap är en central del av omställningen. Kommunen ska bidra med information, vägledning och strukturer som gör det lätt att göra hållbara val – både för privatpersoner och företag. Samtidigt ska kommunen genom upphandling och egna verksamheter driva marknaden i en mer hållbar riktning.

Örebro ska utvecklas som en attraktiv stad där mötesplatser, kultur och upplevelser prioriteras framför överkonsumtion av prylar. En levande och hållbar stadskärna stärker både handel, besöksnäring och social sammanhållning.

Miljöpartiet de gröna vill:

Göra det lätt att visa miljöhänsyn i vardagen

Det ska vara lätt att göra rätt. Kommunen ska aktivt underlätta hållbara val i vardagen genom information, betestöd och genom att föregå med gott exempel i den egna verksamheten. Offentlig service ska präglas av miljöansvar och transparens så att invånare kan göra medvetna val.

Underlätta återvinning, återbruk och delande

Kommunen ska verka för att brukandet av prylar förlängs, genom att uppmuntra återbruk och återvinning, så kan det lokala näringslivet följa efter. Kommunen bör uppmuntra att människor lånar, delar och samnyttjar prylar. Cykel- och bilpooler uppmuntras, fritidsbankerna ska ha funktionella lokaler och generösa öppettider. Mötesplatser för återbruk och lagning behövs.

Utveckla naturturism och gröna näringar

Kommunen ska möjliggöra tillgång till natur och naturreservat samt främja besöksnäringen. De evenemang som kommunen arrangerar eller ger stöd till ska hållbarhetscertifieras. Naturturismen ska växa genom att kommunen utvecklar besöksmål och naturreservat.

Främja egen livsmedelsproduktion och odling

Möjligheterna för örebroare att odla ska öka genom att kommunen skapar fler odlingslotter i alla stadsdelar i tätorten. Kommunal åkermark utanför tätorten ska tillgängliggöras och upplåtas för odling för enskilda medborgare. Odlingslotter som etableras utanför stan ska ha goda cykel- och bussförbindelser

Stötta och främja hållbar handel

Kommunen bör satsa på och främja handeln i city. Det bidrar till en levande stad. Ett kommunalt parkeringsbolag, förbättrad cykelinfrastruktur och satsningar på mer attraktiv stadskärna samt att ge människor mer plats på gator är sätt att gynna cityhandeln. Val av hållbara företag, butiker och restauranger ska uppmuntras genom lättillgänglig information på kommunens hemsida.

Ta större ansvar genom kommunal upphandling

Kommunens upphandling ska systematiskt driva på klimatsmarta och socialt ansvarsfulla lösningar. Offentliga inköp ska bidra till giftfria materialflöden och en ekonomi som bygger på förnybara resurser.

Att kommunala investeringar sker hållbart och etiskt

Offentliga medel och pensionsfonder ska inte placeras i verksamheter som bidrar till miljöförstöring, krig eller kränkningar av mänskliga rättigheter.

14. Bekämpa klimatförändringarna

Klimatförändringarna är vår tids största gemensamma utmaning. De påverkar redan människors liv, ekosystem och samhällens stabilitet – även i Örebro. För att säkra framtida generationers trygghet och livskvalitet måste utsläppen minska snabbt och genomgripande.

Örebro ska ta sitt ansvar i den globala klimatomställningen och vara en kommun som går före. Klimatarbetet ska genomsyra all kommunal verksamhet och all samhällsplanering. Beslut som fattas idag ska bidra till minskade utsläpp, ökad resiliens och långsiktig hållbarhet.

Samtidigt som utsläppen minskar måste samhället anpassas till ett förändrat klimat. Extremväder, värmeböljor och förändrade nederbördsmonster ställer nya krav på planering, byggnation och infrastruktur. Klimatanpassning ska därför vara en självklar del av utvecklingen av Örebro.

Omställningen innebär mer än att minska utsläpp. Den handlar om att förändra hur vi producerar, reser, bygger och konsumerar. Ett hållbart samhälle använder energi och resurser effektivt, prioriterar förnybara lösningar och minskar beroendet av fossila bränslen.

Ett framgångsrikt klimatarbete stärker också livsmedelsförsörjning, vattenkvalitet, biologisk mångfald, hälsa och social sammanhållning. De klimatsmarta valen ska vara de enklaste – och omställningen ska vara rättvis.

Miljöpartiet de gröna vill:

Förstärka klimatarbetet i kommunen

Kommunen ska ha en centralt samlad kompetens som kan stötta förvaltningar och bolag kring klimat och hållbar utveckling. Det ska finnas tydliga, ambitiösa mål för energieffektivisering och 100 procent förnybar energi i kommunal verksamhet. Kommunens klimatstrategi ska också omfatta upphandling. Upprustningen av ÖBO:s bostadsområden ska ha stort fokus på energieffektivisering och minskad klimatpåverkan. Den kommunala Miljödiplomeringen av verksamheter ska utvecklas.

Anpassa kommunen till ett förändrat klimat

Stadsplaneringen ska ta stor hänsyn till ett förändrat klimat. Mängden asfalterade ytor i staden ska minska till förmån för grönstruktur. Smart dagvattenhantering genom t ex dammar och fördröjning via grönytor begränsar risken för skador vid skyfall. Grönytefaktorn ska användas vid alla bygglovsprocesser. Vattenregleringen och vattenförsörjningen till jordbruket säkras genom utbyggnad av våtmarker och dammar.

Att alla resor och transporter är klimatsmarta

En kapacitetsstark kollektivtrafik ska finnas i Örebro kommun. Möjligheter att ladda elfordon ska byggas ut i hela kommunen. Ett koncept med prenumeration på hållbart resande (bilfritt boende med tillgång till cykel- och/eller bilpool) ska prövas i bostadsområden som byggs i Örebro. Pendlarparkeringar ska inrättas vid alla vältrafikerade infarter till Örebro med god anslutning till kollektivtrafik.

Inspirera örebroarna till en hållbar livsstil

Alla barn och unga ska få utbildning kring klimat och miljö i skolan, och det ska integreras i den vanliga undervisningen. Den kommunala gymnasieskolan ska erbjuda en utbildning i global hållbarhet. Alla kommunens förskolor och skolor ska vara Grön Flagg-certifierade. Lättillgänglig information om hållbara, klimatsmarta val ska finnas på kommunens hemsida. Ett stort fokus ska ligga på en hållbar livsstil och minskad konsumtion.

15. Hav, sjöar och marina resurser

Vatten är en grundförutsättning för liv och en avgörande resurs för Örebro's långsiktiga utveckling. Tillgången till rent dricksvatten och friska ekosystem är central för människors hälsa, biologisk mångfald och lokala näringar. Samtidigt är vattnet en del av ett globalt kretslopp där lokala utsläpp och föroreningar får konsekvenser långt utanför kommunens gränser.

Örebro är i hög grad beroende av Svartån som vattentäkt, samtidigt som ån och Hjälmaran påverkas av utsläpp från jordbruk, industri och tätbebyggda områden. Föroreningar som läkemedelsrester, bekämpningsmedel, tungmetaller och mikroplaster förekommer i våra vatten och riskerar att påverka både ekosystem och människors hälsa. Läkemedelsrester kan exempelvis bidra till störningar hos vattenlevande organismer och till utveckling av antibiotikaresistens.

Svartån och Hjälmaran har dessutom stora rekreativvärden och är viktiga för naturturism och fiske. Fisket i Hjälmaran är en betydande lokal näring, men även sötvattens- och havsfisk påverkas av överutnyttjande och miljöförändringar. När vattenkvaliteten försämras hotas både biologisk mångfald och möjligheter till långsiktigt hållbart nyttjande av resurserna.

Klimatförändringar med ökade skyfall och perioder av torra ställer ytterligare krav på vattenförvaltningen. Avrinning från hårdgjorda ytor och odlingslandskap ökar belastningen på sjöar och vattendrag. Örebro står därför inför en tydlig utmaning: att säkerställa en trygg dricksvattenförsörjning, minska utsläppen till Svartån och Hjälmaran och värna vattenmiljöerna för kommande generationer.

Miljöpartiet de gröna vill:

Minska utsläpp av skadliga ämnen i vattnet

Utsläppen till Svartån och Hjälmaran ska minska genom tydliga och långsiktiga åtgärder. Ett vattenskyddsområde kring Svartån ska införas och successivt utökas för att säkra dricksvattenförsörjningen. Enskilda avlopp ska ses över och moderniseras där det behövs. Kommunen ska investera i avancerad rening vid Skebäckverket, inklusive ozonrening, för att minska utsläpp av läkemedelsrester och andra svårnedbrytbara ämnen. Åtgärder för minskad plastanvändning och förbättrad avfallshantering ska bidra till att mikroplaster och andra föroreningar inte når vattendragen. Åtgärder ska även vidtas för att minska näringsläckage av fosfor och kväve som bidrar till övergödning i Svartån och Hjälmaran.

Ta hand om dagvattnet effektivt

Dagvattensystemet ska anpassas till ett förändrat klimat med ökade skyfall och större flöden. Dagvatten ska fördröjas och renas genom dammar, våtmarker och gröna ytor som samtidigt stärker stadens klimatanpassning. Nya parker och anläggningar ska utformas så att de kan ta emot och fördröja vatten vid kraftiga regn. Åtgärder ska vidtas för att fånga upp mikroplaster från större vägar och konstgräsplaner innan de når sjöar och vattendrag.

Värna den biologiska mångfalden i våra hav och sjöar

Inrätta ett naturreservat i Hjälmaran. Biologisk mångfald i Hjälmaran och kommunens övriga vattenmiljöer ska stärkas genom skydd av värdefulla områden och anläggning av nya våtmarker. Befintliga våtmarker ska bevaras och utvecklas. Vid upphandling av livsmedel ska enbart hållbart certifierad fisk och skaldjur användas för att bidra till långsiktigt hållbara fiskbestånd.

16. Ekosystem och biologisk mångfald

Vi människor är en del av naturen och helt beroende av ett fungerande ekosystem. Örebro ekonomi, livsmedelsförsörjning och invånarnas hälsa är direkt kopplade till naturens ekosystemtjänster – som pollinering, vattenrening, bördig jord och fungerande kretslopp. Trots det vägs dessa värden sällan in fullt ut när staden planeras och utvecklas.

Örebro växer, och mark tas i anspråk för bostäder, vägar och verksamheter. Samtidigt är produktiv jordbruksmark en begränsad resurs, både globalt och lokalt. I Örebro är exploatering det största hotet mot åkermarken. När jordbruksmark bebyggs förloras möjligheten till lokal livsmedelsproduktion och långsiktig självförsörjning.

Kommunen är en stor markägare med omfattande innehav av jordbruksmark och skog. Hur dessa marker brukas har stor betydelse för biologisk mångfald, klimatpåverkan och framtida generationers livsmiljö. Intensivt skogsbruk och konventionellt jordbruk riskerar att utarma ekosystemen och minska deras långsiktiga bärkraft.

Samtidigt påverkas Örebro allt mer av klimatförändringarnas konsekvenser, med perioder av torka och skyfall. Stadens grönytor, träd och grönstruktur spelar en avgörande roll för att hantera värme, regnvatten och luftkvalitet. När grönytor minskar försvagas stadens förmåga att stå emot extremväder och bevara biologisk mångfald.

Örebro står därför inför en tydlig utmaning: att utvecklas utan att förbruka de naturvärden som är grunden för kommunens långsiktiga välbefinnande och motståndskraft.

Miljöpartiet de gröna vill:

Skydda och utveckla ekosystemtjänster

Vi vill öka naturskyddet för att bevara stadsnära skogar och andra naturområden. Förlusten av ekosystemtjänster ska alltid värderas vid exploatering, både kommunal och privat, och överkompenseras (minst 1:2). Genom bland annat planteringar och restaurering av skadade ekosystem främjas naturens koldioxidupptagande förmåga.

Öka den biologiska mångfalden i den bebyggda miljön

Vi vill skapa mer parkyta, fler träd och grönska på fasader och tak i staden. Det ger levnadsmiljöer för bland annat fåglar och pollinerande insekter. På outnyttjade ytor i staden kan ängsmark anläggas och kommunen ska stötta och uppmuntra fastighetsägare att skapa fler gröna innergårdar i staden. Grön infrastruktur ska tillgodoses med gröna korridorer, ekodukter och barriärer i stadsmiljön ska byggas bort så att områden för människor och djur ska bindas samman.

Verka för ett hållbart skogsbruk

Kommunens skogar ska brukas med metoder som bevarar biologisk mångfald och ekosystemens långsiktiga funktion, med hyggesfria metoder som huvudprincip. Andelen skyddad skog ska öka i linje med internationella mål om att skydda minst 30 procent av värdefulla naturmiljöer. Kommunen ska ställa krav på hållbart skogsbruk i sina investeringar och upphandlingar.

Främja lokal och hållbar livsmedelsproduktion

Kommunen ska vid upphandling prioritera lokala producenter och ställa höga krav på ekologisk produktion, minskad klimatpåverkan, god djuruomsorg och effektiv vattenanvändning. All jordbruksmark som kommunen äger ska brukas ekologiskt och i högsta möjliga mån fredas från exploatering. Ett regionalt omställningscentrum bör skapas för att stärka landsbygdsutveckling och utveckla metoder för kretsloppsodling inom jordbruket.

17. Fredliga och inkluderande samhällen

Ett fredligt samhälle där människor upplever trygghet och frihet från våld och hot är en grundförutsättning för hållbar utveckling. I Örebro är tryggheten ojämnt fördelad. Skillnader i livsvillkor, ekonomi och inflytande har skapat en delad stad där människor lever åtskilda och där tilliten mellan invånare och till det offentliga är svagare i vissa områden.

Otrygghet, kriminalitet och våld växer där framtidstron är låg och där människor saknar makt över sina egna liv. I delar av Örebro är arbetslöshet, trångboddhet och social utsatthet högre än i andra, vilket riskerar att leda till utanförskap, drogproblematik och långvarig kriminalitet. När människor inte känner sig delaktiga i samhällets utveckling försvagas demokratin och sammanhållningen.

Våld i alla dess former är ett allvarligt samhällsproblem i Örebro, särskilt våld mot kvinnor och flickor. Våld i nära relationer, sexuella övergrepp och hedersrelaterat förtryck begränsar människors frihet, hälsa och möjlighet att delta fullt ut i samhället. Patriarkala strukturer och destruktiva normer bidrar till att våld reproduceras och normaliseras.

Samtidigt upplever många örebroare att avståndet till beslutsfattandet är stort. Möjligheten att påverka sin närmiljö och kommunens utveckling är inte jämlikt fördelad. När barn och unga inte ges reellt inflytande riskerar engagemang och framtidstro att minska.

Örebro står inför en tydlig utmaning: att stärka tryggheten, minska segregationen och återupprätta tilliten mellan människor och samhället. Ett inkluderande och demokratiskt Örebro förutsätter att alla invånare känner sig trygga, sedda och delaktiga.

Miljöpartiet de gröna vill:

Främja möten mellan människor

Miljöpartiet vill att kommunen investerar i fler och utvecklar befintliga offentliga mötesplatser i hela Örebro, särskilt i stadsdelar där segregationen är som störst. Verksamheter inom föreningslivet som arbetar med inkludering, integration och ungas delaktighet ska stötta. Kommunen ska utveckla konkreta insatser som bryter social och generationsmässig segregation, exempelvis genom samverkan mellan förskolor, skolor, äldreboenden och studentboenden. Insatser mot ensamhet ska prioriteras.

Minska kriminalitet och öka tryggheten

Miljöpartiet vill stärka det förebyggande arbetet mot kriminalitet och drogmissbruk, med tydligt fokus på tidiga insatser för barn och unga. Kommunens samordning mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och trygghetsskapande insatser ska förbättras. Det ska finnas fungerande avhopparverksamhet för personer som vill lämna kriminalitet, och stöd till föräldranätverk och civilsamhälles initiativ som arbetar drogförebyggande. Kommunen ska säkerställa att det är enkelt att söka stöd vid oro för eget eller andras missbruk.

Stärka socialtjänstens uppsökande arbete

Miljöpartiet vill att socialtjänsten blir mer närvarande i de bostadsområden där behovet är störst. Uppsökande arbete och fältverksamhet ska stärkas och resurser till förebyggande insatser ska prioriteras. Samverkan mellan kommunen och Region Örebro län ska utvecklas för att tidigt upptäcka och förebygga social problematik, särskilt kring barn och unga.

Motverka våld i nära relationer

Miljöpartiet vill att kommunen intensifierar det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Skola, fritidsverksamhet och andra verksamheter som möter unga ska arbeta aktivt mot destruktiva normer och machokulturer. Kommunen ska säkerställa att det finns tillräckligt med skyddade boenden och tillgång till stöd och behandling för våldsutsatta.

Förbättra medborgardialog och öka örebroarnas inflytande

Miljöpartiet vill stärka medborgarnas inflytande över kommunens utveckling genom utvecklade former för medborgardialog och ökad transparens i beslutsprocesser. Barn och ungas inflytande ska stärkas i praktiken, och kommunen ska aktivt arbeta för ökat valdeltagande. Kommunen ska verka för sänkt rösträttsålder i kommunval och utveckla former för att fler invånare ska kunna delta i den lokala demokratin.